

KRÁTCE

Nový vodovod

V ulici Růžový vrch v Hoře Svaté Kateřiny rekonstruuje Se-veročeská vodárenská společnost doslova historický vodovod. Pochází z roku 1938 a tomu odpovídala i jeho poruchovost. Rekonstrukce se týká trasy přibližně 1,5 kilometru. Součástí rekonstrukce liniových potrubí je přepojení stávajících navazujících vodovodních řadů a vodovodních přípojek. Hotovo by mělo být do konce ledna příštího roku.

Lom se chystá na školu

Areál základní školy v Lomu teď působí poněkud oprýskaným dojmem. Jde o přípravu na zateplení budov. „V červenci se část fasády na hlavní budově zabezpečila tak, aby možné padající kusy původní omítky neohrožovaly zdraví a bezpečnost občanů. Projekt na novou fasádu a rekonstrukci naší školy je již hotov a jsme připraveni jej realizovat,“ vysvětlila starostka Lomu.

Most zůstane bezejmenný

Hlasování obyvatel Litvínova o tom, zda si přejí pojmenovat nově opravený most přes ulici Mezibořská, dopadlo negativně. Výsledky hlasování potvrdily názory převládající na sociálních sítích, 55 % hlasujících bylo proti pojmenování mostu. Do ankety se zapojilo 168 hlasujících, 92 se zamítavým stanoviskem. Nejvíce hlasujících bylo ve věkové kategorii 46 až 60 let.

Pomoc obyvatelům

Zářijové zastupitelstvo Hory Svaté Kateřiny by mělo projednat návrh na dotaci pro občany města s nízkými příjmy. Cílem je zmírnit dopady inflace. Návrh obsahuje příspěvek pro rodiny s dětmi do 15 let a pro seniory. Šlo by o jednorázový příspěvek ve výši 2 tisíc korun pro seniory a rodiče menších dětí a 3 000 Kč pro rodiče školáků. Radnice plánuje vyplatit prostředky, pokud je schváli zastupitelstvo, do konce listopadu. Již nyní mohou obyvatelé Hory Svaté Kateřiny vyplnit předběžné žádosti.

Nové bistro na Flájích

Přímo u Flájské přehrady se otevřelo začátkem srpna nové občerstvení – Bistro u Henryho. Aktuálně má otevřeno každý den mimo pondělí od 10.30 do 17 hodin. Nabízí nápoje i rychlé občerstvení, včetně domácích polévek a flájského utopence.

Tramvaje nejedzí

Od prvního zářijového dne nejedzí mezi Mostem a Litvínovem tramvaje. Pokračuje modernizace celé trati a termín ukončení výluky zatím nebyl zveřejněn. Omezení se týká tramvajových linek 1, 3, 4 a 40, které v celé trase nahrazují autobusy. Ty budou zastavovat na náhradních zastávkách, jejichž mapy jsou k dispozici na webu dopravního podniku. Autobusy nestaví na zastávkách Litvínov, u dílen (oba směry), Litvínov, Báňské stavby (směr Most) a Most, Velebudická škola.

HORA SV. KATEŘINY | NOVÁ VES V HORÁCH | BRANDOV | ČESKÝ JIŘETÍN | KLÍNY | LOM
MARIÁNSKÉ RADČICE | LOUKA U LITVÍNOVA | HORNÍ JIŘETÍN | LITVÍN OV | MEZIBOŘÍ

DOPRAVU DO HOR KOMPLIKUJE OPRAVA MOSTU

Od srpna letošního roku se výrazně zkomplikovala doprava do Krušných hor na Litvínovsku. Kvůli rekonstrukci mostu u Mikulovic v Krušných horách je zcela uzavřena silnice mezi Horním Jiřetínem a Novou Vsí v Horách. Objíždky tak musí volit automobilisté i veřejná doprava.

Právě na problémy s autobusovou dopravou upozornil starosta Nové Vsi v Horách a předseda Svazku obcí v regionu Krušných hor David Kádner: „Problémy mají hlavně obyvatelé Mikulovic, tedy spodní části naší obce. Autobus tam nezajíždí a oni musí vystoupat až nahoru k Výšině. Přitom v této části bydlí poměrně dost dětí, které autobus využívají při cestě do školy. S podzemním počáskem budou mít problémy s cestou i starší lidé, kteří potřebují do Litvínova.“

Linka č. 521, která zajišťuje spojení mezi Litvínovem a horskými obcemi Nová Ves, Brandov a Hora Svaté Kateřiny, nyní jezdí místo Horním Jiřetínem přes Klíny a Mníšek. Problémy tak mají lidé, kteří pracují v Horním Jiřetíně. „Chybí nám návaznost linky č. 14 z Litvínova do

Horního Jiřetína a zpět,“ posteskl si starosta. „Vzhledem k rozdílným intervalům linek 14 a 521 nelze systémové přestupy zajistit. Při tvorbě výlukového jízdního řádu linky 521 bylo upřednostněno zachování časů odjezdů ze zastávek, které nejsou uzavírkou dotčeny, aby výluka zasáhla co nejnižší počet cestujících,“ informovala tisková mluvčí Ústeckého kraje Magdalena Fraňková. Podle ní na základě žádosti dopravci upravili ranní spoj, který využívají zaměstnanci Domova sociálních služeb v Nové Vsi v Horách, dojíždějící z Horního Jiřetína. „Pokud obdržíme konkrétní podnět, prověříme jej. Linka 521 je

mezinárodní, dopravním úřadem je tak Ministerstvo dopravy ČR,“ dodala.

V současné době jezdí linka 521 přes Mníšek, a tak chtěl starosta vyzkoušet, zda by obyvatelé měli zájem o zavedení autobusové dopravy v této části. „Chtěl jsem, když už tudy autobus jede, aby byly v Mníšku po dobu těchto 4 měsíců umístěny zastávky. Kraj to ale odmítl a autobus jen projíždí, stejně jako na Klínech,“ říká. „Všichni chápeme, že oprava je nutná, ale očekávali bychom trochu vstřícnosti. Mohli jsme to vyzkoušet,“ dodává.

Oprava mostu přes Jiřetínský potok začala v srpnu. Pod-

le investora, kterým je Ústecký kraj, vykazoval most rozsáhlé degradace, podemletí vozovky, trhliny v konstrukci klenby a zábradlí bylo zkorodované. Stavební práce vyjdou na téměř 13 milionů korun. Hoto-vo by mělo být do 30. listopadu, kdy má také skončit uzavírka a objížďka. „Realizace postupuje dle harmonogramu a neregistrujeme žádné překážky, aby zhotovitel nemohl realizaci díla provést v termínu. Kdyby se během realizace vyskytl nějaký problém, který by naznačoval nemožnost dodržení termínu, byly by dotčené obce včas informovány,“ doplnila mluvčí kraje.

BEZPEČNÁ CESTA PRO DĚTI

Poslední prázdninový den svolali brandovští hasiči a další organizátoři všechny děti, rodiče a prarodiče z Brandova i okolí. Tématem setkání bylo nejen rozloučení s prázdninami, ale také připomenutí důležitosti bezpečí na silnicích. Pro děti byly připravené úkoly i odměny a všichni společně malova-

li „dopravní“ značky. „Účast byla hojná, máme radost, že lidem v obci není bezpečnost lhostejná. Odměnou byly nejen sladké dobroty, ale i transparenty, které byly následně rozmístěné po obci,“ hodnotili pořadatelé. Počítají s tím, že příští rok akci Bezpečná cesta aneb malování s hasiči zopakují.

TERMÍN KOMUNÁLNÍCH VOLEB:

PÁTEK 23. ZÁŘÍ OD 14 DO 22 HODIN
SOBOTA 24. ZÁŘÍ OD 8 DO 14 HODIN

JAK VOLIT:

- kandidáty nebo strany označujete křížkem, nekroužkujete je
- nepamenejte si občanský průkaz
- voličský průkaz nelze v komunálních volbách použít

3 MOŽNOSTI VOLBY:

1. označte křížkem celou stranu
2. označte křížkem kandidáty jedné strany
3. označte křížky kandidáty z různých stran, v součtu ale jen tolik, kolik je míst v zastupitelstvu

TERMÍN SENÁTNÍCH VOLEB: VOLEBNÍ OBLAST Č. 4 OKRES MOST

1. KOLO – SPOLEČNĚ S KOMUNÁLNÍMI VOLBAMI
2. KOLO – 30. ZÁŘÍ OD 14 DO 22 HODIN
A 1. ŘÍJNA OD 8 DO 14 HODIN

JAK VOLIT:

- do volební urny v obálce vhodíte pouze vybraný hlasovací lístek s jedním kandidátem
- druhé kolo se koná jen v případě, že nikdo nezíská v prvním nadpoloviční většinu hlasů
- volební lístky pro 2. kolo obdržíte až ve volební místnosti, nepřijdou do schránky
- můžete využít voličský průkaz, ale jen v rámci volebního obvodu

NA RYBNÍCÍCH U HORNÍHO JIŘETÍNA VZNIKAJÍ UNIKÁTNÍ PLOVOUCÍ OSTROVY

Unikátní plovoucí ostrovy vybudované vodním ptákům přesně na míru instalovali akademici z České zemědělské univerzity v Praze na dvou vodních plochách, které patří skupině Sev.en Energy. Těžaři s akademickým světem spolupracují na zlepšení podmínek pro hnízdění vodních ptáků.

Ostrovy i jejich části umístěné pod hladinou zároveň poskytnou vhodná stanoviště dalším organismům vázaným na vodní prostředí, jako jsou například bezobratlí, obojživelníci a ryby.

Plovoucích ostrovů je na vodních plochách v České republice již několik. Ty od České zemědělské univerzity na rybnících u Horního Jiřetína jsou ale výjimečné. Nejen že poskytnou vhodná stanoviště pro hnízdění vodních ptáků a prostor pro život dalším vodním živočichům, zároveň umožní zvýšit kvalitu vody pomocí účinného odstraňování organického znečištění a živin i celkovou biodiverzitu mokřadního ekosystému. Navíc se dokáží přizpůsobit požadavkům konkrétního druhu. Mohou být vytvořeny jako vhodné stanoviště pro racky chechtavé, kteří přitahují i další druhy, jako

jsou potápivé kachny nebo rybáči obecní.

„Plovoucí ostrovy, které jsme použili na vodních plochách Sev.en Energy, se od jiných podobných prvků na vodních hladinách liší. Hlavním partnerem projektu společnosti Vodohospodářský rozvoj a výstavba byly otestovány mechanická odolnost konstrukcí, způsob osázení vodními a mokřadními rostlinami a také provozování ostrova požadavkům konkrétních druhů ptáků (kachen a racků). Mají totiž rozdílné nároky jak na vegetační pokryv a substrát pro umístění hnízda, tak například i na výšku ostrova nad vodní hladinou,“ uvedla Zuzana Musilová z Fakulty životního prostředí ČZU, která koordinuje projekt financovaný z Norských fondů výzvy Rago. Na severu Čech jsou vodní

Foto: Sev.en Energy.

plochy u Horního Jiřetína jediné, kde Česká zemědělská univerzita své plovoucí ostrovy instalovala.

V rámci projektu jsou umělé plovoucí ostrovy umísťovány na vodní hladiny převážně v úze-

mích cenných z hlediska ochrany přírody, jako jsou Evropsky významné lokality a Zvláště chráněná území. Základní plocha jednoho ostrova je 32 m² a je sestaven ze 16 dílů o ploše 2 x 1 metr. Plovoucí ostrovy pomohou vrátit

do rybníčních a dalších mokřadních lokalit chybějící prvek ekologické stability křehkých ekosystémů, jejichž funkce významně ovlivňují intenzivní obhospodařování i další činnosti člověka, jako je například těžba.

KOMISI ZAUJAL NOVOVESKÝ KOSTEL

Letošní ročník krajského kola soutěže Vesnice roku zná své vítěze. Vesnicí roku 2022 Ústeckého kraje se stala obec Lukavec na Litoměřicku. Součástí soutěže jsou ale i další ocenění, která vyzdvihují aktivity obcí. Diplom za spolek na obnovu památek si tak odnesla Nová Ves v Horách.

Komisi, která přihlášené obce hodnotí, zaujala snaha o oživení zdejší významné památky, kostela svatého Michaela archanděla. „Požádal jsem paní Hanu Pipotovou, která vloni začala dění kolem kostela organizovat, aby komisi kostel ukázala. A členy komise to zaujalo natolik, že snahu ocenili diplomem,“ říká starosta Nové Vsi v Horách David Kádner. Aktivity vítá a věří, že se najdou další lidé, kteří pomohou památku zachránit a oživit. „Jako obec jsme se postarali o střechu a vnější omítky. Chceme teď, aby se

církev postarala o vnitřní obnovu,“ dodává starosta.

Oživit kostel, přilákat k němu pozornost a nadchnout další dobrovolníky je cílem aktivit Hanky Pipotové. Trápí ji nejen zájem, kvůli kterému památka chátrá. „Obec, církev a občanská iniciativa musí hledat společnou řeč a přidat ruku k dílu podle svých možností,“ domnívá se. „Někdy to mohou být drobnosti, které postačí k tomu, aby kostel dál nechátral - opravit okap, zajistit, aby tam nelezla zvířata.“ A protože nejdůležitější je začít,

pustila se do organizování brigád. „Čistila jsem se svými dětmi schody a za chvíli se k nám připojili další místní děti a moc je to bavilo. Když lidé mají chuť, udělá se toho hodně,“ říká. Jak ale upozorňuje, cena v soutěži směřuje především ke Sdružení pro obnovu památek v Nové Vsi v Horách, které má za sebou řadu úspěchů. „V minulosti se podařilo opravit sochu Jana Nepomuckého, křížek u lípy a památník prusko-rakouské války na Výšině,“ potvrzuje Libuše Novotná Pokorná ze spolku. Věří, že by se na obnově kostela mohli podílet i potomci vysídlených Němců, kteří se o obec stále aktivně zajímají.

„Strávila jsem v kostele vloni v létě mnoho času a spousta lidí, kteří šli kolem, mi říkala, jak je to nádherné místo a jak by do kostela rádi vstoupili,“ říká Hana Pipotová. Momentálně připravuje žádost o finance od Nadace VIA, která podporuje především komunitní projekty. Chce u kostela uspořádat workshop a obnovit cestu kolem něj. Ve spolupráci s fotografem Jiřím Chodem připravuje také putovní výstavu.

Kostel svatého Michaela archanděla v Nové Vsi v Horách byl vybudován v letech 1780 až 1784. První dřevěný kostelík však v Nové Vsi stál už ve 14. století. Kostel patří církvi a spravuje ho hornojiřetínská farnost. V zá-

SVATOMICHAELSKÁ SLAVNOST: JARMARK, FESTIVAL SPORTU I DRAŽBA POLŠTÁŘKŮ

Litvínovská Svatomichaelská slavnost ve sváteční den 28. září nabídne tradiční jarmark s programem na náměstí Míru, dražbu polštářků v zámku, minifestival sportu v zámeckém parku i den otevřených dveří v areálu dopravního podniku.

Svatomichaelskou slavnost zahájí ve středu 28. září v 9 hodin Svatováclavská vše v kostele. Od 14 do 15.30 hodin mohou návštěvníci přijít na prohlídku kostela. Ve čtvrtek 29. září v 17 hodin se uskuteční slavnostní varhanní koncert, na kterém vystoupí Jana Moudrá a Martin Moudrý. Mše ke cti svatého Michaela Archanděla, patrona města a kostela se koná v neděli 2. října od 10 hodin.

V den oslav se v 9 hodin otevře na náměstí Míru jarmark, který doprovází kulturní program – pohádka Loupežník Rumcajs, koncert Krušnohorské dudácké muziky, bubenická show, taneční vystoupení a koncerty Evy Vargo a na závěr kapely Mňága a Žďorp od 16 hodin.

Od 9 do 13 hodin bude otevřen areál Dopravního podniku měst Mostu a Litvínova. Prohlédnout si můžete vozidla včetně historických a svůj stánek zde bude mít i BESIP.

Další program se bude odehrávat v zámeckém parku, kde bude od 10 do 16 hodin probíhat minifestival sportu. Představí se na něm litvínovské sportovní kluby a budou připraveny soutěže pro děti. Návštěvníci uvidí exhibice trialshow a ukázky výcviku služebních psů Městské policie Litvínov.

V zámku Valdštejnů si můžete již od 20. září prohlédnout výstavu veselých polštářků, které pro dětské onkologické pacienty ušili obyvatelé z Litvínovska. Ve středu od 17.30 hodin začne jejich dražba. Výtěžek z prodeje je určen pro spolek Donor, který podporuje dětské pacienty Fakultní nemocnice Motol.

Foto: Město Litvínov

Foto: Jiří Chod.

CO BUDOU ŘEŠIT STAROSTOVÉ PO VOLBÁCH?

Výsledky komunálních voleb, které se konají 23. a 24. září, rozhodnou o dalším složení obecních a městských zastupitelstev a také o vedení měst a obcí. Než starostové z členských obcí Svazku obcí v regionu Krušných hor předají žezla svým nástupcům, pokud voliči rozhodnou o změně, zeptali jsme těch, kterým právě končí volební období:

Co jste ještě nestihli? Co se vám nepodařilo vyřešit a považujete to za důležité pro budoucí vedení města? Na co by měla obec zaměřit v budoucích letech a jaké zásadní úkoly před ní stojí?

Kamila Bláhová,
starostka Litvínova

Během tohoto volebního období se podařilo mnoho dokončit. Zaměřili jsme se především na strategické investice, mezi něž patří výstavba mostu přes ulici Mezibořská, rekonstrukce nádraží a nový bazén. Bohužel se nám nakonec z důvodu podnětu na ÚOHS a průtahů při řízení nepodařilo výstavbu nového plaveckého bazénu zahájit. Na druhou stranu se nám podařilo postavit most, vytvořit moderní dopravní terminál, opravit některá sportoviště, zmodernizovat učebny ve školách, napustit Pilařský rybník a zrevitalizovat jeho okolí. Také jsme zahájili investiční přípravu dvou dalších strategických investic, a to projektovou přípravu na přestavbu zimního stadionu na multifunkční arénu a modernizaci tramvajové trati ve městě včetně přilehlých křižovatek a dopravních uzlů. Také jsme udělali spoustu kroků k převzetí odpadového hospodářství zpět do rukou města. V dalším volebním období bude potřeba zajistit finanční zdroje na strategické investice, které musí být finan-

covány z dotací či darů, a které již prochází investiční přípravou. Dalším významným úkolem je zahájení svozu odpadu vlastními technickými službami od 1.1.2023 a v delším časovém horizontu také zajištění vlastní ekologické likvidace odpadu ve spolupráci s partnery. Věřím, že se také podaří připravit dvě lokality pro bydlení – v Žižkově ulici a v Hamru. Samozřejmě mosty zůstávají opravy chodníků, komunikací, sportovišť a dalších veřejných míst a prostranství (zadní část náměstí Míru, Kostelní ulice, Smetanova ulice u Sýkorovy mozaiky, atd.) a budov (např. budova městského úřadu č.p. 12 na náměstí Míru, školy, nová smuteční síň, atd.). Také je potřeba pokračovat v přípravě výstavby skateparku a postupných opravách areálu Nové Záluží. Neméně důležitá zůstává komunikace se soukromými majiteli bytového fondu a jiných nemovitostí, aby poskytovali kvalitnější bydlení a zlepšovali celkovou situaci veřejného prostoru ve městě. Velkou příležitostí je transformace regionu a revitalizace území po těžbě – mezi hlavní projekty řadíme propojení měst Mostu a Litvínova cyklostezkou kolem jezera Most, vlakové spojení z Mostu do nového terminálu v Litvínově pro osobní dopravu a vybudování lanovky z nádraží v Louce na Dlouhou Louku. Současně před všemi stojí další obrovská výzva – poprat se s výrazným navýšením cen energií, které nás od nového roku jistě čeka-

jí. Naštěstí máme na rok 2022 ještě ceny fixované z období před energetickou krizí.

Jaroslav Sikora, starosta
Mariánských Radčic

Během současného volebního období se nám nepodařilo dokončit rekonstrukce opěrných zdí Radčického potoka. Celá akce je vyčíslena na cca 50 milionů Kč, a to naše obec nemůže utáhnout ze svého. Byla podána žádost o úhradu nákladů z programu 18 ekomiliard, a tak doufám, že se to podaří v následujícím volebním období dotáhnout do konce. Břehy našeho potoka jsou již v dezolátním stavu a jsou i hrozbou pro své okolí.

Budoucí vedení bude muset v první řadě řešit rostoucí ceny energií. Momentálně nám ke konci roku končí smlouva s fixací a nově nám dodavatel nabízí cenu, která je 6x vyšší než v současnosti. To by obec vyšlo zhruba na 7 milionů korun ročně, což je více než třetina našeho ročního rozpočtu. Následně bychom museli zabrzdit či úplně zastavit veškeré investiční akce. Cestou je přechod na obnovitelné zdroje, ale to je

u všech obecních budov běh na dlouhou trať.

Jiří Mooz,
starosta Brandova

Investiční záměry, které jsme měli v průběhu tohoto volebního období naplánované, se nám podařilo postupně realizovat, takže si nemyslím, že končíme toto období vůči našim obyvatelům s nějakým nesplněným dluhem. Samozřejmě vždy je co vylepšovat a z mého pohledu bude v dalším volebním období třeba zajistit ve spolupráci se společností SVS obnovu prameniště k celoročním dostatečným zásobám pitné vody pro obec. Jsme vlastníky tří bytových domů, ve kterých by bylo dobré, vzhledem k jejich stáří, postupně zrekonstruovat jednotlivé byty. Dalším úkolem bude řešení otázky uzavření školského obvodu, popřípadě zřízení dětské skupiny v obci.

Petr Červenka,
starosta Meziboří

Co jsme doposud nestihli? Především řadu občanů naučit, abych se chovali k práci Technických služeb, které každodenně uklízí naše město, s poctou. Řada lidí vyhadzuje plechovky, papíry na udržovanou zeleň, majitelé psů po svých miláčcích neuklízí a ještě řada občanů netřídí odpad.

Co se týká investičních akcí – v základní škole je to rekonstrukce sociálního zařízení v budově F, dokončení komunikace v areálu garáží, oprava veřejného osvětlení, generální oprava parku, zateplení bytových domů, rozšíření kapacity a zateplení domu č.p. 401, výstavba šaten na tenisových kurtech, dva přechody na Okružní ulici a další. Před novým vedením stojí především udržení našeho města ve stavu, v jakém ho budeme předávat, a to po všech stránkách – dosud jako města upra-

veného, nejčistšího a nejbezpečnějšího v Ústeckém kraji. Vzhledem k situaci, která vznikla, stojí před novým zastupitelstvem zásadní rozhodnutí, zda se naše město v dalších letech napojí na horkovod z Litvínova.

David Kádner,
starosta Nové Vsi v Horách

Nestihli jsme se vypořádat s odkanalizováním části obce Mikulovice. Byť jsme už postoupili k řešení, není to snadné a je to dluh, který se táhne už několik volebních období. Pak se samozřejmě musíme vypořádat s rostoucím turistickým ruchem a přizpůsobit mu infrastrukturu, stejně jako s nárůstem počtu obyvatel v horách. Byť jsme za to rádi, nejsme na to tak úplně připraveni. Na to se musíme zaměřit v příštím volebním období.

Roman Dub,
starosta Louky u Litvínova

Rádi bychom položili nový povrch v ulicích Nádražní a část Plutů. Akce má připravenou dokumentaci a v případě vyhlášení dotace budeme žádat o dotaci a následně by proběhla realizace. Obec má své své správě kanalizaci, a to v ulici Ruských zaježdů. SVS, a.s. tuto kanalizaci převezme, ale až po její rekonstrukci – v současné době máme hotový projekt, vyřizuje se stavební povolení. Rádi bychom zažádali o dotaci na rekonstrukci kanalizace a následně předali SVS, která přislíbila finanční příspěvek na rekonstrukci, ale rozpočet akce se šplhá k 7 milionům Kč. Chceme zažádat o dotaci, pokud taková bude vyhlášena. Postupně bychom chtěli udělat zateplení, popř. jiná úsporná opatření v bytových domech obce. V současné době se na jeden bytový dům zpracovává projektová dokumentace. V případě vyhlášení výzvy opět podáme žádost o dotaci.

VZNIKLA NOVÁ AGENTURA KRUŠNOHOŘÍ

Zástupci Karlovarského a Ústeckého kraje a společnosti Montanregion Krušné hory-Erzgebirge podepsali na Božím Daru, tedy na samé hranici obou krajů, zakládací listiny nové společné Destinační agentury Krušnohoří. Ta má zajistit jednotnou propagaci celých hor a podporovat udržitelný turismus.

Podle náměstka hejtmana Karlovarského kraje tak chtějí navázat na německou stranu, která má také jednotný destinační management. Současná obecně prospěšná společnost Destinační agentura Krušné hory, která působí na území Ústeckého kraje, by se podle náměstka hejtmana Ústeckého kraje Jiřího Řeháka měla v budoucnu včlenit do nové agentury. „Aby kraje nebyly na financování destinační agentury samy a dosáhly i na větší prostředky ze státního rozpočtu i dalších zdrojů a mohly oblast mnohem intenzivněji rozvíjet, bylo potřeba změnit právní rámec – nová destinační agentura je zapsaným spolkem,“ informovalo ústecké hejtmantství. Agentura bude usilovat o to, aby se dalšími členy staly obce a města v Krušnohoří i firmy, podnikající v cestovním ruchu. Prvních pět let budou provoz financovat částkou dva miliony korun oba kraje, postupně by se ale na příspěvcích měli podílet právě další členové spolku. Podle představ zakladatelů by tak po pěti letech měla být agentura finančně soběstačná. V obou krajích mají vzniknout detašovaná pracoviště agentury. Kde bude mít oficiální sídlo, zatím není jasné.

„Založení nové společné destinační agentury nám umožní ve větší míře podporovat rozvoj sdíleného území, rozvoj cestovního ruchu a turistiku. A to jsou segmenty, které nám do krajů přinesou především další finance,“ doplnil hejtmán Ústeckého kraje Jan Schiller.

DESET LET NA UNIKÁTNÍM ARCHEOLOGICKÉM NALEZIŠTI

Celých deset let strávili archeologové v jedinečné lokalitě na hraně hnědouhelného lomu Bílina u Mariánských Radčic. Odhalili největší dosud prozkoumané pohřebiště z přelomu raného a vrcholného středověku, zaniklou středověkou vesnici i pozůstatky protiletadlové obrany z druhé světové války. Příští rok mají před sebou poslední sezónu, pak už se přiblíží těžební stroje.

Než všechno zmizí

Už dnes se archeologové a brigádníci pohybují těsně na hraně lomu. Toto léto pokračuje průzkum středověkého pohřebiště, v němž archeology čeká ještě kolem pěti stovek nevyzvednutých hrobů, pokračuje i průzkum vesnice Nesvěte. „Příští rok na podzim už tudy, okrajem pohřebiště, povede řez lomu,“ ukazuje archeolog Petr Vágner. Přestože jeho práce v terénu příští rok skončí, nálezy se bude probírat ještě léta.

Poprvé se na pohřebiště mezi Mariánskými Radčicemi a lomem Bílina archeologové zaměřili v 80. letech minulého století. Důkladný a systematický průzkum předpolí ve spolupráci Archeologického ústavu Akademie věd ČR a Severočeských dolů však začal až před deseti lety. Tisíce nálezů, často i překvapivých, učinily z této lokality jedno z nejzajímavějších středověkých nalezišť současnosti. Během deseti sezón vyzvedli věd-

ci kolem 1650 hrobů, v nichž našli na 500 záušnic, prsteny, mince, korálky, nože, opaskové přezky ale i například hrot kopí nebo čelenku z drobných bronzových čtyřlístků. V sousední zaniklé vsi Nesvěte se překvapivě podařilo odhalit kostel, středověké keramické hračky, zlomky skleněných nádob vyráběných tehdy v Krušných horách i řadu převážně menších bronzových předmětů.

Dva tisíce hrobů

Co nám tedy desetiletý výzkum už prozradil o životě našich předků v této lokalitě? Mezi 11. a 13. stoletím, tedy v raném středověku, se tu na ploše kolem dvou tisíc metrů čtverečních nacházelo velké pohřebiště. „Sloužilo pro několik okolních vesnic. Místo muselo mít nějaký hluboký tradiční význam. Mentalita lidí v té době ještě plně vězela v představě posvátných hájů a míst v krajině, ale toto pohřebiště už bylo založeno jako křesťanská posvěcená půda.

Teprve později začaly vznikat kostelíčky v okolních vsích a u nich hřbitovy,“ vysvětluje ředitel mosteckého muzea Michal Soukup. Množství hrobů se odhaduje na více než dvě tisícovky a v množství milodarů nalezených v hrobech nemá v Evropě srovnání. Mezi nejčastější patří tzv. esovitě záušnice, které se nacházejí u hlav zesnulých a zřejmě zdobily účes žen a dívek. „Část hrobů byla kryta náhrobními kmeny. Z geologického průzkumu víme, že znělcové kusy pocházejí z Červeného vrchu u Braňan, vzdáleného asi 1,5 kilometru. Některé váží i kolem tuny. Další jsou dokonce z 6 kilometrů vzdálené Salesiovy výšiny u Oseka,“ říká Michal Soukup.

Díky čemu se středověké pohřebiště dochovalo v tak neporušené podobě do dnešních časů, vysvětluje archeolog Jan Podhorský: „Po celý novověk zde byly jen louky a pastviny. Teprve po druhé světové válce se pastviny proměnily v pole a tehdy se začaly nacházet zlomky lidských kostí a náhrobní kameny. Proto se dochovaly v takto unikátním množství. Poškození lokality, jindy tak časté, tu začalo relativně pozdě.“

lístků a rezervace termínů probíhá on-line.

Sokolské oslavy

Hora Svate Kateřiny letos po druhé oslaví svátek 28. října po sokolsku a pohybem. Připraven je závod pro dospělé i děti. Místní sokolská jednota T.J. Hora Svate Kateřiny připravila hlavní závod na 5,2 km a několik kratších dětských tras. Start závodu bude u Mikulášské štolky v areálu Caravan kempu v Hoře Svate Kateřiny. Výdej startovních čísel začíná v 10 hodin, dětské závody startují ve 12 a 13 hodin, hlavní závod pak ve 14 hodin. Startovné pro hlavní závod je 200 Kč, pro dětský 100 Kč.

Zahájení školy s pohádkou

Nová Ves v Horách připravila k zahájení školního roku pro děti divadelní představení Tajem-

Proč zanikly Nesvěte

Písemné prameny ves, ležící kousek od pohřebiště, zmiňují ve 13. století a tehdy se dozvídáme o zřejmě nižším šlechtici Ludvíku z Nesvěte. Roku 1341 už je ves součástí majetku cisterciáků z Oseka a zřejmě tehdy vzniká kostel. „Vždy se hovořilo o tom, že kostelík je na pohřebišti, což nálezy potvrdily. Jednu zimu nás ve vsi předběhli divočáci, kteří lokalitu rozryli, a objevily se kosti. Ten rok jsme odhalili pohřebiště a uprostřed kostel. Vyzvedli jsme kolem dvou set hrobů. Jejich zkoumání může být zajímavé, protože jde o uzavřenou populaci jedné vesnice,“ vysvětluje archeolog Petr Vágner. Z výzkumu vyplývá, že šlo o ves s tradičním kruhovým půdorysem s tvrzí, pozdějším kostelem a přibližně šesti až osmi usedlostmi. Na tak malou ves ale nálezy obsahovaly i poměrně „luxusní“ zboží. Třeba keramické dětské hračky, jednu s erbem rodu Hrabšiců, kteří ves zřejmě drželi před cisterciáky, nebo sklo či grapen kovové mísy. „To všechno jsou nálezy obvyklé na hradech. Z vesnic této doby nic takového neznáme,“ potvrzuje uni-

kátnost nálezů Petr Vágner. Poslední zmínky o vsi končí před husitskými válkami, souvislost se zánikem vsi ale válečné události zřejmě nemají. „Ukázalo se, že ves nebyla jednorázově opuštěna či zničena. Příčinou zániku mohly být problémy s vodou, která tu chybí,“ domnívá se archeolog. Ostatně našel se například sedm metrů hluboký kruhový objekt, jednorázově zasypáný – podle vědců to byl marný pokus narazit na vodu. „Následně byla ves rozebrána na stavební kámen, takže už nacházíme jen zmet kamenů, které se nikomu nehodily,“ dodává Petr Vágner s tím, že zachované zůstaly některé sklepy. Stav domů byl sice pro archeology zklamáním, ale o to zajímavější jsou nálezy uvnitř.

Příští rok na jaře se archeologové k Mariánským Radčicím vrátí naposledy. Pak vědce čeká náročná práce nálezy vyhodnotit a správně interpretovat. Kostry projdou antropologickým průzkumem, šperky a další nálezy by se měly stát součástí sbírek mosteckého muzea.

TIPY / AKCE / POZVÁNKY

Strašidelná stezka

Ve Sport areálu Klíny se i letos koná Strašidelná stezka s bohatým programem pro děti i dospělé. V pátek a sobotu 16. a 17. září je čeká strašidelná cesta lesem dolů k lanovce, která pak účastníky vyveze zpět. Trasa vyznačená světýlky zabere přibližně 45 minut. Termíny od

18.30 do 21 hodin jsou určeny rodinám s menšími dětmi, v půl desáté pak mohou na trasu vyrazit odvážnější a starší 15 let. Mezi 18. a 21. hodinou bude připraven také doprovodný program a nebudou chybět stánky s občerstvením. Vstupné je 250 korun pro dospělé a starší 15 let, 200 Kč pro menší děti. Prodej

ství staré bambitky divadelního souboru Divoch z Vysoké Pece. Představení pro celou rodinu se koná 17. září od 18 hodin na sále restaurace Pod lípou. Vstup je zdarma.

Mariánská pouť

Mariánské Radčice slaví v sobotu 17. září pouťové slavnosti. Program začíná v 10 hodin. Otevrou se obě scény a v kostele Panny Marie Bolestné začne mše svatá, po níž bude areál kostela zpřístupněn veřejnosti. Na historické scéně budou od 10 do 17 hodin připraveny soutěže v rytířském duchu, vystoupení tanečnic, heroldů, uvidíte rytířské ležení i turnaj na koních. Na hlavní scéně se budou střídát zábavné show, divadlo pro děti a hudební vystoupení. Hvězdami dne budou třeba Anna Julie Slováčková, Martina Balogová nebo Daniel Hůlka. Nebudou chybět

stánky, pouťové atrakce, občerstvení a projížďky na koních. Severočeské doly otevrou na pouti stánek, v němž budou připraveny hry pro děti s hornickou tematikou. Program skončí ve 22 hodin ohňostrojem.

Sportovní den

První ročník semifinálového turnaje Sportovní den mládeže s TAJV se v Lomu uskuteční v úterý 20. září od 10 hodin na venkovním sportovišti pro žáky ZŠ. Jeden z největších sportovních projektů pro děti a mládež se koná v 250 obcích České republiky. Účastníci turnaje soutěží nejprve společně v pěti sportovních aktivitách (fotbal, florbal, házená, frisbee, tenis), kdy následně tři nejúspěšnější finalisté z Lomu obdrží nominaci na prosincové Národní finále v Poděbradech.

Uzávěrka příštího čísla Magazínu 31. 10. 2022

Náměty, pozvánky a tipy zasílejte na katka@taborsky.cz